

full d'anuncis de la llengua catalana

falca

desembre 2004

tercera època

número 9

Pla d'acolliment lingüístic

Llenguatge no sexista

Pujar / apujar

Manual de terminologia sanitària bàsica

Vídeos i DVD

Saber català per trobar feina

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DE L'ÀREA DE REUS
«MIQUEL VENTURA»

La *Falca* es distribueix conjuntament amb:

Butlletí Informatiu de Maspujols, *El Lledoner* de Riudecols, *El Pont Alt* de la Selva del Camp, *El Replà* de Vinyols i els Arcs, *Els Porxos* de Montbrí del Camp, *Informatiu d'Alforja*, *Informatiu d'Almoster*, *La Borja* de les Borges del Camp, *La Crifolla* de l'Aleixar, *La Revista* de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, *Lo Collet* de Coldejou, *L'Om* de Riudoms, *Lo Pedris* de Vilaplana, *Ressò Mont-roig* de Mont-roig del Camp i *Revista Cambrils*.

En format electrònic la trobareu a www.cpnl.org/reus

L'acolliment lingüístic: una oportunitat

La Secretaria de Política Lingüística impulsa, aquest curs, plans pilot d'acolliment lingüístic en set poblacions catalanes. Reus ha estat una de les escollides, i aquesta elecció representa una oportunitat per a aquesta ciutat i rodalia.

És una oportunitat, en primer lloc, per a tots aquells nous ciutadans i ciutadanes que contínuament arriben. Com que consideren que és normal saber català si s'instal·len a Catalunya i creuen que conèixer aquesta llengua els facilitarà la seva incorporació en el mercat

laboral i en la societat que els acull, volen fer el pas d'aprendre-la i adoptar-la al costat de la pròpia o de les altres que ja són capaços de parlar. Amb el pla pilot d'acolliment lingüístic ho tindran més fàcil.

És una oportunitat, en segon lloc, per als catalans "de tota la vida", o de ja fa temps, perquè rebran missatges de sensibilització a fi que prenguin consciència que cal parlar en català a les persones novingudes (les quals veuran així la necessitat d'aprendre'l i es decidiran a utilitzar-lo), perquè s'emprendran accions que faran augmentar el nombre de persones que entendran i parlaran el català, i perquè amb programes com Voluntaris per la llengua tindran molt a l'abast de col·laborar activament en el procés d'acolliment lingüístic dels nous habitants de les nostres comarques.

Aprofitem doncs, tots plegats, aquesta oportunitat!

Podeu fer-nos arribar preguntes, suggeriments o comentaris a reus@cpnl.org

Orientacions per a un ús no sexista del llenguatge

Tradicionalment, s'ha interpretat l'ús del masculí com a genèric, és a dir, com una forma vàlida per referir-se tant a homes com a dones. Però el cert és que aquest recurs suposa cada vegada més una parcialització de la realitat social, en el sentit que comporta la presència exclusiva del gènere masculí i l'ocultació sistemàtica del gènere femení.

Cal fer, doncs, l'esforç d'utilitzar un llenguatge igualitari per adequar-nos a la realitat social i també per coherència amb una nova sensibilitat.

Ara bé, un llenguatge no sexista no s'ha de reduir a utilitzar sistemàticament alhora les formes masculina i femenina. De fet, la llengua disposa d'altres recursos, entre els quals cal triar el més adequat en cada cas. Amb aquestes orientacions, pretenem donar-vos algunes idees.

Alerta!

► Malgrat que sembli una obvietat, cal tenir en compte que la presència de les dones en el món laboral s'ha anat transformant i, de fet, continua transformant-se. El llenguatge ha d'adaptar-se a aquestes transformacions i, per tant, cal utilitzar la forma femenina dels oficis, les ocupacions i els càrrecs si els exerceixen dones: *tècnica de laboratori, crítica literària, enginyera, bidella...*

► Tot i que tradicionalment alguns oficis o professions han estat ocupats per dones, cal evitar algunes designacions que es podrien qualificar, si més no, de poc adequades. Per això cal dir *auxiliar de vol* i no *hostessa*; *auxiliar de neteja* o *neteja* i no *senyora de la neteja...*

► El tractament genèric de cortesia, en català, és el de *senyor/senyora*. Cal eradicar el tractament de *senyoreta*, perquè no hi ha un paral·lelisme amb el tractament masculí, que és de *senyor* en tots els casos.

Més informació:

www.conc.es/sl/lallengua.pdf

www2.upc.es/slt/fl/fitxa28.htm

www.gencat.net/justicia/llengua/criteris/redadoc/usex.htm

Text i grafisme: Judith Rodríguez Rubio

Recursos per referir-nos explícitament a dones i a homes

► La duplicació de la forma masculina i femenina, en aquest ordre, separades per una barra inclinada: *company/a, senyor/a, tècnic/a...* Si en la formació del femení hi ha canvis ortogràfics, després de la barra inclinada cal escriure el final de la paraula femenina a partir de la vocal tònica: *benvolgut/uda, delegat/ada, psicòleg/òloga...*

► La coordinació de la forma femenina i masculina, en qualsevol ordre, amb les conjuncions *i/o*, segons el significat: *les treballadores i els treballadors, el tutor o tutora, els periodistes o les periodistes...* En l'encapçalament d'una carta o de documents semblants, és recomanable utilitzar les formes masculina i femenina separades amb una coma: *Benvolgudes companyes, benvolguts companys*, per exemple.

Recursos per referir-nos a un col·lectiu de dones i homes

► Els termes genèrics que designen tant dones com homes: *l'alumnat, la ciutadania, l'empresariat, les persones interessades...*

► Les categories gramaticals no marcades: *qui no hi estigui d'acord...* (i no *els que no hi estiguin d'acord...*)

► El tractament personal de *vós*: *us convidem...* (i no *el/la convidem...*)

recursos

Estalvi de pantalla i sistema dels quarts

L'empresa Comunicació Digital ha creat un estalvi de pantalla amb un rellotge amb esfera i transcripció verbal de l'hora segons el sistema tradicional de quarts. La pàgina web conté també un convertidor horari i informació relacionada amb el tema. www.comunicaciondigital.com

Baixar / abaixar pujar / apujar

Cal distingir entre aquests dos verbs, que sovint es confonen. El verb **baixar** pot ser intransitiu i transitiu, i el verb **abaixar** és sempre transitiu. Com a intransitiu, *baixar* no presenta gaires dificultats (són les persones o les coses que fan l'acció de baixar): *Han baixat al jardí*. Quan es fa servir com a verb transitiu, *baixar* significa "que algú desplaça de dalt a baix alguna cosa o algú": *Has baixat la roba del terrat?* En canvi, *abaixar* significa "fer que sigui més baix, fer baixar a un nivell inferior, a un grau inferior d'intensitat": *Abaixa la ràdio*.

Una altra parella de verbs amb un comportament semblant és **pujar** i **apujar**. Exemples de *pujar* intransitiu: *No pugis a la cadira*. *El vi li ha pujat al cap*. Exemples de *pujar* transitiu: *Han de pujar els mobles a l'apartament*. *Puja el nen al cotxe*. Exemple amb el verb *apujar*: *Vols apujar la calefacció?*

Extret de Flaixos d'actualitat
www6.gencat.net/llengcat

Novetats de vídeos i DVD en català

Han sortit al mercat, en suport DVD i vídeo, la pel·lícula *Germà ós* (Disney) i en format DVD, les pel·lícules *Shrek 2* i *Shin Chan, operació rescat*. Podeu consultar la llista de vídeos i DVD en català a: www6.gencat.net/llengcat/cinema/novetats.htm

Manual de terminologia sanitària bàsica

Martín, O. i Martín, N. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat, 2004

Una eina útil per a aquelles persones que necessiten conèixer el llenguatge de les ciències de la salut. S'adreça als professionals que treballen en aquesta àrea, als estudiants que es preparen per incorporar-s'hi i a qualsevol persona interessada en la terminologia catalana.

Lèxic dels esports olímpics

Amb motiu dels Jocs Olímpics d'Atenes, el Termcat va publicar un diccionari d'esports en línia (www.termcat.net/dicci/esports) que inclou terminologia en català, castellà, francès i anglès. Es basa ens els diccionaris publicats l'any 1992, amb actualitzacions, noves entrades i modificacions.

Has de resoldre
dubtes lingüístics

Necessites
revisar un text?

Saps
de quins recursos
pots disposar?

Coneixes
les eines informàtiques
que hi ha en català?

Servei Local de Català de Reus

Tel. 977 12 88 61
Fax 977 12 89 14
reus@cpln.org

Oficina de Català de Cambrils

Tel. i fax 977 79 26 88
cambrils@cpln.org

Servei Comarcal de Català del Baix Camp

Tel. 977 32 71 55
Fax 977 32 17 73
baixcamp@cpln.org

Servei Comarcal de Català del Priorat

Tel. 977 83 01 19
Fax 977 83 05 64
priorat@cpln.org

Dades sobre el català

De l'Enquesta d'Usos Lingüístics a la Catalunya Nord (2004) es desprèn que el 65,3% dels ciutadans d'aquell país entén el català i un 37,1% el sap parlar. Al sud del Pirineu, les darreres dades (EULC 2003) indiquen que hi ha un 50,1% de població de Catalunya que té el català com a llengua habitual, mentre que només un 40,1% la tenia com a llengua primera en la infància.

Multa a Correus

El Departament de Comerç, Turisme i Consum ha imposat una sanció de 30.000 euros a l'empresa Sociedad Estatal Correos y Telégrafos S.A. després d'obrir un expedient motivat per

les denúncies presentades per una vintena de ciutadans, que van considerar que l'absència del català en rètols i documents a diverses oficines de Correus vulnerava els seus drets lingüístics.

Siemens i Alcatel

Siemens incorpora, en els mòbils de la gamma M 65 i en els PDA, textos predictius en català. Amb pocs clics, l'usuari té missatges preestablerts en aquesta llengua. Així, la companyia alemanya dona un pas més en el compromís amb la llengua catalana, adoptat el 1999, quan va incloure el català als manuals d'instruccions i als menús dels terminals mòbils. L'altra marca de telèfons mòbils amb opcions en català és Alcatel.

Saber català per trobar feina

Segons l'informe Infoempleo 2004, la demanda de coneixements de llengua catalana en les ofertes de feina arriba al 27%, 4 punts més que l'any passat. L'estudi s'ha fet analitzant 143.036 ofertes laborals, que sortien a la premsa o al portal Infoempleo, entre l'abril de 2003 i l'abril de 2004.

Alfabetització en català a Cambrils

A partir d'aquest curs, l'Escola d'Adults iniciarà cursos d'alfabetització en català per a col·lectius de persones novingudes no escolaritzades. Aquests grups podran continuar la seva formació amb els nivells bàsics que ofereix l'Oficina de Català de Cambrils.

Vols

aprendre català ?

Necessites el

certificat de nivell ?

Ara és el moment

Cursos presencials i a distància
Cursos d'acolliment lingüístic
De febrer-març a maig-juny
A Cambrils, Falset i Reus

Matriculacions a partir del 7 de febrer

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE L'ÀREA DE REUS "MIQUEL VENTURA"

Servei Local de Català de Reus

Carrer de l'Amargura, 26, 1r
43201 Reus
Tel. 977 12 88 61 - Fax 977 12 89 14
reus@cpln.org

Oficina de Català de Cambrils

Carrer de Sant Plàcid, 18-20
43850 Cambrils
Tel. i fax 977 79 26 88
cambrils@cpln.org

Servei Comarcal de Català del Baix Camp

Carrer del Doctor Ferran, 8
43202 Reus
Tel. 977 32 71 55 - Fax 977 32 17 73
baixcamp@cpln.org

Servei Comarcal de Català del Priorat

Carrer de Josep M. Gich, 1
43730 Falset
Tel. 977 83 01 19 - Fax 977 83 05 64